

KÄRLEKEN

ELLER

Äfventyret i Stockholm.

Komisk-Tragisk Berättelse.

STOCKHOLM,

Tryckt hos A. WALLIN 1834.

I.

”Det var en afton qvällen låg
Och drömde på sin bädd i vester.”

AXEL.

Jag gick uppå Norrbro en dag att spatsera,
Det var dock ej dag, det var månljusan qväll.
Jag människor såg som Aktörer agera,
Och lifvet det slank, som en drucken gesäll;
Det mig föreföll, som ett hiskligt mirakel:
Det var sista akten af dagens spektakel.

Insvept i min kappa, och ledsen och trumpen,
Mig tycktes att pjecen blef något för lång.
Som snäfskuren kjortel blir trång öfver
gumpen,
Så blef ock för glädjen min hjertegrop trång;
Och vipps, som en blix, från det svirrande
suset,
Jag satt vid ett bord uti Operahuset.

Som sinnet på glädje, så tom var ock pungen.
 Kung Pharaos lik på sin ebenholz-thron,
 Jag höll dock god min, som den välvise
 kungen,

Då kronan blef full af "små inhyses-hjon."
 Som Moses förtrollat Kung Pharaos lusig
 Så trollade punschen mång hedersman rusig.—

"Ack vore jag Moses, så skulle jag trollo,
 Att alltid min plånbok förblef i grosesse.
 Jag skulle, som Sverge, så fredligt mig hålla,
 Och ligga med ingen i kif och process" —
 Men bäst som jag så uppå trollkarlar tänkte,
 Stod trollskt uppå bordet en toddy och
 blånkte.

Då kom oförtänt, som poetiska anden,
 En Tidning, som stjernfall i blånande luft.
 Jag tog den nybakade vishet i handen,
 Men såg ingen tanke, som röjde förnuft.
 Ett såg jag likväl, och det gjorde mig smärta:
 "Att lifvet är skuggan af människans hjerta."

Så höglärddt sin talan de hedersmän lade,
 Att icke jag kunde få mening deri.
 Jag mig ock förstod uppå allt hvad de sade,

Så litet, som slösarn på Ekonomie.
 Jag tänkte: ej vill jag mig längre genera,
 Mer vishet jag kan på ett Därhus få lära. —

Nu vill jag ödmjukast för Läsarn berätta,
 Att jag ämnar sluta min rimade sång,
 Emedan man icke i meter bör sätta,
 Hvad som ej bör sättas i prosa en gång.
 Men att man mitt skaldiska snille mänd'
 rosa,

Så slutar jag sången med — Hulda Rosa.

På Norrbro och dess grupper kastade mä-
 nan sina klaraste strålar. Mänken har all-
 tid varit mig kärt. Hvarje älskande tycker
 om mänken — ofta mera än sin kärleks
 föremål. På mig kan likväl detta svärligen
 lämpas, ty jag är ingen älskare, har ingen
 fästmö, och får väl heller ingen, så framt
 ej någon Toka skulle hafva godheten fria i
 mitt ställe, hvarföre jag på det högsta vill
 varna hvar och en, som ej kan anse ölost
 och hafresoppa, såsom tillräckliga variationer

i matväg ifrån den 1:ta Januari till och med den sista December, undantagandes Julqvällen, då det skall vara sötgröt och lutfisk. Jag är dessutom fattig som döden och utan tjänstbefattning i samhället, utan hvilken jag lika så litet kunde subsistera som gift, som att stå utan att äga ben. Mitt omfattande snille har ej ännu kunnat utfundera, på hvilken plats jag kunde blifva nyttigast. Vål har jag, i anseende till mitt mjlda lynne, ämnar studera till presten; men som jag hört, att vid innevarande Riksdag Sveriges Presterskap är i fara att mista både kapp och krage, hvilken prydnad jag synnerligast skulle eftersträfva, så har jag slagit ur hågen att bråka min hjerna med *Athnach, silluk cum soph pasuk*, med mera namnam i den torrlästa Hebreiskan. Emedlertid är jag student, nyss kommen från en condition på landet och heter — om Läsaren täcktes vara god och hälsa på mig, så få vi båda göra en intressant bekantskap. Jag är af naturen enkel och anspråkslös, så att hvem som heldst kan stiga in utan att knacka på dörren. Hvar och en är välkommen, synnerligast om han är amatör af de sköna konsterna. Matematikus får han inte vara. Ty som jag sjelf är mycket distre, så kunde vårt möte blifva obeskrifligt tråkigt, i händelse distraction öfverföll oss båda i sam-

ma ögonblick. Då den ena dykade på djupet, så svärmade den andra i molnena: Vi skulle således ej mycket kunna sammanspråka. Spelare får han alldeles icke vara; då ser jag heldre en lindansare. Jag har en medfödd vämjelse för kortspel och biribi, liksom för svartsoffa; jag blir sjuk af dem båda. Till bevis får jag nämna, att då jag nyligen för artighet skull måste spela Snipp-snapp-snorum i ett fruntimmers-sällskap, angreps jag af en stark hufvudvärk, som öfvergick till feber, då jag sedermera måste spela kille. Jag rår ej för, att jag har mina fel. Bland de svåraste likväl, som jag fått af den "välgörande" naturn, räknar jag mina liktornar, som jag ej kan blifva qvitt, om jag än hel och hållen murade in mig i ett torn af häftplåster. Men hvad kortspel vidkommer vill jag i poetisk form afge

MIN BEKÄNNELSE.

Jag kort och tärning evigt skyr,
 Och vill af dem min ro ej hämta.
 Ack! låt mig heldre glad och yr
 Vid bågarn och min lyra skämta.

En spelare, så dum, som lång,
 Mig sagt, liksom han träffat spiken,
 Om kortspel, hvad Kung CARL en gång
 Lär yttrat om Matematiken. —

Men hela världen känner det.
 Jag blott bekänna vill afsides:
 Gud straffe mig, jag värre vet,
 Än Kort och Tärning och Euklidis!

II.

Efter att länge hafva betraktat månan,
 som en antiqvarius betraktar ett gammalt
 mynt, fortsatte jag min ensliga vandring bland
 hundradetals menniskor oppføre Lejonbacken,
 då någon i detsamma slog mig på axeln
 med den helsning: "Jag har sökt dig, kära
 Bror! Kom och gör en visit med mig i ett
 hus, der jag vill göra dig bekant." Utan
 att just gerna utbyta en vederqvickande
 månskens-promenad mot en så beskaffad vi-

sit, måste jag dock gifva vika för min väns
 envishet. Denna min vän och Broder, med
 hvilken jag formerat bekantskap, eller rät-
 tare han med mig, på en ångbåtsfärd emel-
 lan Westerås och Stockholm, är af naturen
 god, litet lättsinnig men ofta en stor fjäsk,
 hvilket jag många gånger sagt honom. Hans
 namn är von Stretenflygt, en mycket lång
 och resliger karl med hög panna och svart
 skäggbotten. En viss nyfikenhet, att se,
 i hvilket äfventyr han ville inleda mig (ty
 något sådant förmodade jag,) dref mig att
 följa honom gata opp och gata ner, tills
 han omsider stannade vid ett hus och ka-
 stade sina ögon så högt, att jag trodde vi-
 sjen skulle afläggas hos månan. Vål har
 jag hört fruntimmer säga att von Streten-
 flygt har vackra fötter, men jag skulle hel-
 dre kalla honom lättfotad. Han flyger som
 en vådeld. Jag hade all möda i världen
 att följa hans höga örnflygt den ena trap-
 pan efter den andra i höjden. Vi voro re-
 dan fyra trappor högt, men hans blinda if-
 ver lyftade honom ännu en *liten* trappa
 högre, då jag trodde hans brådska härledde
 sig från helt andra behofver. "Hvar tar du
 vägen," ropade jag litet förargad. — En fin
 röst gnolade: "*I Tornets djup, fördold för
 världens öga*". Vi lyssnade. Månan upplys-
 ste snart att vi voro i grannskapet af takä-

sen. Min vän som lik Erik Wäderhatt alltid har god medvind var som en pil trappan utföre, och jag efter som en feber. En dörr stod öppen. Vi inträdde i tamburen, kappade af oss, och medelst en kam och en hattspegel gjorde min vän sin tupé så enormt hög, att han, med sin eljest långa gestalt och sina brusande idéer, liknade ett kyrktorn, der man med alla klockor ringer till begrafning. Jag trodde mig nästan vara på hans förnufts likbegängelse. Med hatten under armen, handskarna i hand emellan tummen och pekfingret och en lång svanslikt släpande silkesnäsduk i frackfickan inträdde min vän som en Comet i salen. Jag följde efter med samma min som Sanchos Panza stundtals följde Don Quixotte. Jag presenterades för Vårdinnan Enkefru Grensköld, som mötte oss artigt, och på ett förekommande sätt bad mig vara välkommen. — Men hvar tog min vän vägen? Han är långt för detta två rum längre in, der jag finner honom med Cupidos sötaste sockermin svärma om bland husets döttrar och tvenne andra damer, för hvilka allesammans Vårdinnan presenterade mig. Jag öppnade en conversation med den äldsta af döttrarna, som min vän kallade kusin Charlotte. Men som obekant hade jag nära nog råkat i brist på talämne, ty allt hvad jag

ville berätta såsom nytt hade den förargliga "kusin Stretenflygt" nyss förut redan berättat. — "Få se, om vi få roligt på balen i afton," inföll hennes yngre muntra syster, som min vän kallade kusin Ebba. —

"Hvilken bal?" frågade jag. "På Norr!" svarade hon med den aldra som sötaste rosenmun—kusin Stretenflygt har varit så god och bjudit oss allesammans, och Ni, inföll hon näbbigt, skulle ej veta det?" — "Sannerligen, jag vet någonting! för mig har han ingenting nämnt — jag bedyrar jag försäkrar."

"Hi hi hi hi," utbrast Stretenflygt, "jag har velat öfverraska dig — men nu är klockan ett qvart på åtta, tiden är inne, hästarna vänta — hi hi hi hi hi!" —

Ur mitt allvarsammaste lynnnes"consistorium hade väl nu, om någonsin, von Stretenflygt förtjent en ordentlig skrapa för sin lättsinnighet, att ej hafva förberett mig på en slik utfärd.

Lyckligtvis var jag i full galla, emedan jag vid middagstiden varit på en högförnäm visit. Jag kastade en blick uti spegeln, fann mig tämmeligen balrustad, vattnade liljan i halsduken med eau de cologne ur den kringvandrande kristall-flaskan och

höll god min i elakt spel. Tvenne hyrvagnar väntade verkligen vid porten, på Stretenflygts anordnande. Tåget börjades. Hvad var att göra? Jag bjöd Fru Grensköld armen, och förde henne med obeskriflig försigtighet trapporna utföre, som om jag hade fört en ömtålig chinesisk theservice. Par om par, som i Noachs ark, kröpo vi in i i de rymliga vagnarna och rullade af öfver Norrbro — alla längtade efter den lysande balen och dess "gudomliga nöjen", utom jag. Stretenflygt kunde aldrig nog berömma de Stockholmska balerna, det angenäma och bepvämliga i deras anordningar, och mamsell Ebbas tunga var i oupphörlig gymnastisk rörelse i samma ämne, under den gungande färden.

III.

"Vi ska dansa och vi ska svinga
I ditt glada hus"

FREDMAN.

Redan i trapporna hörde vi första angläsen spelas, och Stretenflygt med sin dam under armen, tycktes hafva lust att börja dansa genast i farstun. Jag hade deremot haft mera lust att vända om hem, emedan mina liktornar, som profeterade oväder, och hanske äfven lifvade af musiken började en flygande galloppad, gjorde mig vid mindre godt lynne, än det är billigt, då fråga är att bevista en bal. Jag bet mig i läppen och gömde min smärta, lik en student, som af sin professor fått sämre betyg, än han trott sig förtjena. — Vi inträdde i den väl eklärerade salen, då i detsamma angläsen slöts och en bullrande vals begyntes. De unga herrarna surrade omkring salen bland damerna, för att bjuda opp, som bromsar i en blomsterparterr. — Oaktadt mina liktor-

nar spände dödande sporrar i mina arma tåspetsar, kunde jag ej hålla mig från att dansa — och i armarna på min sköna strut-tade jag kring salen med släpande fötter och blossande kinder, tills orkestern ändteligen behagade sluta sin svindelmusik, då herrarna bugade och damerna nego — kanske liksom jag, för nöjet att få sluta; ty till min komplimang för min dam, sällade sig den tanken: *Då det bäst varit hafver, hafver det möda och arbete varit!* Nu kom quadrillen, som i mitt tycke är den bästa af alla dansar. Der har man bestämda hvilostunder. Der får man conversera, utan att vara besvärad af andtäppa. Der slipper man dansa på sig lungsoten. Der slipper man stå midt på golfvet och hvila som i vals, under det andra svärma omkring, som väderqvarnsvingar kring sin medelstock. I öfrigt kan man likna dem båda vid en gästgifvaregård, der den skjutsskyldige ovilkorligen måste ut, då turen kommer på. — Jag beslöt att dansa. De fruntimmer, i hvilkas sällskap jag kommit opp på balen, voro oppbjudna till de tre första qvadrillerna, hvilket hade skett redan för åtta dagar sedan "på Operan, då ridån gick opp till första akten af Tillfälle gör tjufven och kronan upphissades i hvafvet." Jag måste därför se mig om efter någon annan. Med min lorgnett för ögat,

för att möjligen kunna upptäcka något bekant ansigte, stod jag med spänd nppmärksamhet, då någon i detsamma knuffade mig i ryggen. Det var Stretenflygt. "Jag har en bekant, jag vill presentera dig för, sade han, och drog mig med sig med obeskriflig armstyrka inom den vårblommande fruntimmers-cirkeln, der Fändrickar och Notarier mådde, som perlor i guld. Jag presenterades för en dam med ovanligt stora ögon, men ovanligt liten näsa, och måste således, nolens volens an-hålla om hennes angenäma sällskap i qvadrillen, som nu börjades med pukor och trumpeter — och

"tysta, som Egyptens prester
begynte stjernorna sitt tåg."

Vi gingo nemligen par om par och ledde hvar vår sötunge ur förmaket i salen, liksom får på grön äng, och uppställde oss på öfverenskomna platser till en förestående fot-exercis. Musiken dundrade; och, lika som på trampbåten, sattes vid gifvet tecken till aflärd, benen i rörelse.

Mamsell Dolk, (så hette min dame) kunde ej begripa, hvarföre man i dag skulle dansa de gamla utnötta Svenska qvadrillerna, och ej de Fransyska. För min del ytt-rade jag mig heldre tycka om att dansa på Svenska, men medgaf dock, att man i Sveri-

ge gerna kunde dansa på Fransyska eller Tungusiska, om man för öfrigt i det allmänna lifvet handlade på Svenska. — Vi hoppade från det ena samtalsämnet till det andra, vexlande som kvadrillens turer.

Bland annat beklagade sig Mamsell Dolk öfver en uthållande tandvärk, "som varat hela veckan med få mellanstunder. Ingenting har velat hjälpa. Kajeputolja och blodiglar ansåg hon för det bästa medlet, men i brist på goda blodiglar hade hon denna gången plågats längre, än någonsin." En herre af hennes bekanta, som dansade näst intill, frågade Emelie (som han kallade henne) om hon ej försökt Lithauens Blodigel, som fanns att tillgå å ett bekant boktryckeri på Södermalm. En skratt åtföljde infallet, och Stretenflygts fina discant-toniga hihihi, instämde i trummans sista soloparti, som slöt kvadrillen gjorde en obeskriflig effekt. Jag förde min dam i förmaket och svor i mitt sinne att ej dansa mera.

Om jag ej en gång förklarar mig för anspråkslös, skulle mången kunna tro att det var af pur harm, att ej få dansa med Stretenflygts kusiner; men så förehöll det sig icke. Nog af, jag ville ej, dansa. Nöjet harmonierade ej med ögonblicket af mitt lynne, som blifvit fördystradt af något, som, när

det

det angriper hjertat kallas **Demoner**, **men**
 när det marterar fötterna kallas liktornar.
 Jag tog min plats i en glugg af betraktel-
 sens observatorium. Ett Chaotiskt sammel-
 surium af tankar genomströmmade mig som
 jag ej helt och hållet kan uppenbara för
 läsaren. Fransäserna togo sin början. Jag
 gratulerade i mitt hjerta mamsell Dolk, och
 äfven mig sjelf, att hafva fått en giltig or-
 sakt att förebära, i händelse någon ville gö-
 ra sig näsvis och fråga hvarför jag ej dan-
 sade. Jag kan nemligen ej dansa dessa mo-
 derna danser ännu; men ämnar arbeta i
 förlag, och under instundande sommar in-
 öfva mig i det fransyska maneret, för att
 framemot Jul kunna visa min skicklighet
 i både fram- och baksteg. Musiken dånade;

Och, som en orm, som sig i sjerten biter,
 Af ljusa Chariter

Och mörka Kupider sig knyter en krans

Till den mystiska dans;

Och som rosornas slägt,

Utaf morgonen väckt

Vid den ljummande flägt;

Så af nöjenas vind

Blossar högröd hvar kind:

Se ej dit, du blir blind! —

Mer än lejonen stark, mera väldig än Thor,

I hvarit flick-öga bor

Amor sjelf, liten en,

Och mot blå ögonsten

Hvässer gyllene pil. —

Sicken herrlig profil!

Sicken växt, sicken arm,

Sicken fot, sicken barm — — —

Men sicken en som står derborta. Det är Stretenflygt. Han ser mycket kär ut. Hvad jag förut blott anat öfvergick nu i full visshet. För ett så skarpsynt öga, som mitt, kunde sådant ej länge vara obemärkt. Charlotte Grensköld var en söt flicka. Hennes stora blå ögon, den öppna pannan, den leende munnen, der talets näktergal höjde en melodisk röst, och den "gropen på kind", der Amor tycktes hafva sitt tabernakel, hade något mildt hänförande. Akta dig Stretenflygt! tänkte jag, kärleken är mycket farlig — en förargelse-klippa, der man så ofta och så lätt lider skeppsbrott.

Jag satt i ett beqvämt soffhörn i ett inre rum; när min vän lemnade den lysande salongen för att uppoffra ett ögonblick åt